

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Mgr. Ing. J.**, bývajúceho v L., proti žalovanej **Slovenskej republike – M.**, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 21 C 166/2011, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 25. septembra 2013 sp. zn. 6 Co 389/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 17. apríla 2013 č.k. 21 C 166/2011-64 zastavil konanie pre prekážku skôr začatého konania s poukazom na § 103 O.s.p. v spojení s § 104 ods. 1 prvá veta O.s.p. a § 83 O.s.p. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania (§ 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu uznesením z 25. septembra 2013 sp. zn. 6 Co 389/2013 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 O.s.p.). Argumenty žalobcu uvedené v odvolaní vyhodnotil ako nesúvisiace s dôvodmi prvostupňového rozhodnutia a zdôraznil, že prekážka začatého konania pretrváva. Napadnuté uznesenie spĺňa všetky požiadavky vyžadované ust. § 159 ods. 1 prvá veta O.s.p. (správne § 157 ods. 2 O.s.p. – poznámka dovolacieho súdu) a prvostupňový súd sa dostatočne vyporiadal so všetkými skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie o zastavení konania. Uzavrel, že skôr začaté konanie Okresného súdu Bratislava I, pod sp. zn. 10 C 167/2010, predstavuje neodstrániteľnú prekážku konania (litispendenciu), keďže vo vzťahu k predmetnému nároku ide o totožnú vec, vystupujú tí istí účastníci, je totožný predmet konania, aj skutkové okolnosti, z ktorých žalobca odvodzuje svoj nárok.

Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia uviedol, že:

Predmetom konania na súde prvého stupňa pod sp. zn. 10 C 167/2010 je náhrada zaplatenia odškodného v sume 689.000 Eur a 5 520 423,44 Eur titulom ušlého zisku s úrokom z omeškania. Žalobca okrem iného požaduje aj sumu 100.000,- Eur ako odškodné za neoprávnený zásah do práva na súkromie, v príčinnej súvislosti so skúmaním psychického zdravotného stavu, ktorému sa musel podriaďiť proti svojej vôli, pretože sudca Okresného súdu Bratislava I vydal 6.6.1999 pod sp. zn. 3 Nt 1280/96 príkaz na vyšetrenie duševného stavu žalobcu a prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava I vydal záväzný pokyn vyšetrovateľovi Policajného zboru; ďalej uplatňuje sumu 200.000,- Eur ako odškodné za neprípustné obmedzenie osobnej slobody a slobody pohybu vo vzťahu k vydaniu dvoch príkazov na zatknutie žalobcu Okresným súdom Bratislava I (sp. zn. 3 Nt 405/96, 3 Nt 334/99) a odňatie cestovných pasov žalobcovi (rozhodnutie č.k. KRP – 1024/CP-2000-B, zo dňa 8.11.2000); ďalej uplatňuje odškodnenie za prieťahy po dobu 15 rokov v sume 22 500 Eur, odškodnenie za tri rozhodnutia Okresným súdom Bratislava I vo veciach sp. zn. 3 Nt 1270/96, 3 Nt 405/96 a sp. zn. 3 Nt 334/99 spolu vo výške 67 500 Eur a ušlý zisk 705 835,49 Eur s príslušenstvom titulom znemožnenia ničím nerušeného slobodného výkonu práce v Spojených štátoch Mexických v rámci dlhodobého služobného pobytu v zahraničí.

V prejednávanej veci sp. zn. 21 C 166/2011 sa žalobca domáha vydania rozsudku, ktorým by žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť odškodné v sume 752 984,03 Eur a trovy konania a právneho zastúpenia a to titulom náhrady škody spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami a nesprávnym úradným postupom orgánom verejnej moci podľa zák. č. 58/69 Zb. a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Žalobca požaduje odškodné konkrétne za neoprávnený zásah do práva na osobnú slobodu na podklade písomného príkazu sudcu Okresného súdu Bratislava I na vyšetrenie zdravotného stavu žalobcu pod sp. zn. 3 Nt 1280/96 vo výške 10.000,- Eur; za neoprávnený zásah do práva na slobodu žalobcu na podklade príkazu na zatknutie vydaným Okresným súdom Bratislava I sp. zn. 3 Nt 405/96 a 3 Nt 334/99 na písomný príkaz sudcu Okresného súdu Bratislava I vo výške 22 500 Eur; za neoprávnený zásah do práva na slobodu a slobodu pohybu a tým aj znemožnenie vykonávať slobodne a nerušene prácu v zahraničí, žiada odškodné v sume 306 704,34 Eur s úrokom z omeškania ročne 16,5% od 16. mája 2002 do 5. marca 2010 úmerne potencionálnom ušlému zisku žalobcu za obdobie od 8. novembra 2000 do 30. apríla 2002; za nezákonný zásah do práva na slobodu podľa čl. 5

ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd odňatím cestovných pasov a tým znemožnením cestovať do zahraničia za prácou, odškodné v sume 10.000,- Eur a za porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd neprejednaním vecí v primeranej lehote t.j. nezákonným trestným stíhaním viac ako 15 rokov odškodné vo výške 22 500 Eur. Zhodne so súdom prvého stupňa mal tak za to, že existencia prekážky litispendencie (ako neodstrániteľná prekážka konania) bráni súdu vo veci konať.

O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. s prihliadnutím na to, že žalovanej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Namietal správnosť právneho názoru, na ktorom súdy nižších stupňov založili svoje rozhodnutie. Napadnuté uznesenie je nezákonné, nespravodlivé, arbitrárne odôvodnené, v rozpore s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. Dovolanie odôvodňoval poukazom na ust. § 237 písm. f/ O.s.p a uviedol, že konanie pred Okresným súdom Bratislava I sp. zn. 10 C 167/2010 tendenčne vedie k zastaveniu konania, bez jediného pojednávania vo veci.

Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a že dovolateľ má sám právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak odvolací súd a/ zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide

o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Keďže dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení, dovolanie podľa § 239 O.s.p. prípustné nie je.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia, skúmal dovolací súd prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku i uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konania, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ tvrdil, že konanie pred súdmi nižších stupňov je postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že napadnuté uznesenie je nezákonné, nespravodlivé, vadné a arbitrárne odôvodnené, v rozpore s ust. § 157 ods. 2 O.s.p.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je taký (vadný) postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení

dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods.2 O.s.p., ak nie je ďalej uvedené inak, použijú sa na uznesenia primerane ustanovenia o rozsudku.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko, z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-As. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 –B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekomfortné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru, o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Odvolací súd zaujal stanovisko ku všetkým skutočnostiam uvádzanými v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa, pričom sa vyporiadal aj so všetkými námietkami odvolateľa uvádzanými v jeho odvolaní.

Na základe uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd svojim postupom nezaložil vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., teda neodňal účastníkovi možnosť konať pred súdom.

Z uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie žalobcu procesne neprípustné. Dovolací súd preto dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné.

O náhrade trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. a § 224 ods. 1 O.s.p., žalovanej v tomto dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. marca 2014

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová